

**BUDDHAVIVARANA : A CASE STUDY ON ATTITUDES OF
BUDDHIST SCHOLARS IN CONTEMPORARY THAI SOCIETY**

PHRA BOONSONG HONGSAKORN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ARTS (COMPARATIVE RELIGIONS)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2006**

**ISBN 974-04-6961-2
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

พุทธวิวรรณ์ : กรณีศึกษาทัศนคติของนักวิชาการทางพระพุทธศาสนาในสังคมไทยปัจจุบัน
(BUDDHAVIVARANA : A CASE STUDY ON ATTITUDES OF BUDDHIST SCHOLARS IN CONTEMPORARY THAI SOCIETY)

พระบุญส่ง หงษ์สาคร 4437360 SHCR / M

ศศ.ม. (ศาสนาเปรียบเทียบ)

คณะกรรมการการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ปาริชาติ สุวรรณบุบผา , Ph.D., ศรีนทิพย์ สติธิศิลป์,
M.A., พ.ม.ณรงค์ศักดิ์ ฐิติญาโณ, Ph.D., D.Litt., จินดา จันทร์แก้ว, Ph.D.

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องพุทธวิวรรณ์ที่ปรากฏในพระพุทธศาสนา และเพื่อศึกษาทัศนคติของนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา ในสังคมไทยปัจจุบันเกี่ยวกับความเข้าใจเรื่องพุทธวิวรรณ์ตามหลักพระพุทธศาสนา ความเชื่อเรื่องพุทธวิวรรณ์ ความสำคัญของพุทธวิวรรณ์เพื่อการหลุดพ้น ตลอดจนการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจ ความเชื่อและความสำคัญของพุทธวิวรรณ์เพื่อการหลุดพ้น

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเอกสารและวิจัยภาคสนาม การวิจัยเอกสารได้ค้นคว้าจากพระไตรปิฎกอรรถกถา และคัมภีร์ที่เกี่ยวข้อง สำหรับการวิจัยภาคสนามได้ใช้แบบสัมภาษณ์นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา เพื่อการศึกษาทัศนคติในเรื่องดังกล่าวทั้งสิ้น ๗ คน/รูป ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

จากการวิจัยเอกสารเรื่องพุทธวิวรรณ์ในพระพุทธศาสนาพบว่า พุทธวิวรรณ์จัดเป็นปาฏิหาริย์อย่างหนึ่งในปาฏิหาริย์ ๓ พุทธวิวรรณ์นี้เกี่ยวข้องกับความสำคัญของการแสดงอนุศาสน์ปาฏิหาริย์ กล่าวคือ เป็นอุบายเพื่อจูงใจ เพื่อข่มขู่ เพื่อชักจูง หรือเพื่ออวดอ้างให้ผู้ปฏิบัติคล้อยตาม ยอมรับเข้าเป็นฝักฝ่ายของตน และเพื่อสนับสนุนส่งเสริม หรือช่วยเหลือชี้ทางให้ผู้บำเพ็ญเพียรให้ได้บำเพ็ญเพียรให้ถูกต้อง ชัดเจนและว่องไวขึ้น อาจกล่าวได้ว่าพุทธวิวรรณ์เป็นปาฏิหาริย์อย่างหนึ่ง เพื่อเป็นพื้นฐานไปสู่ความหลุดพ้น

จากการวิจัยภาคสนามพบว่า นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา มีความเข้าใจ ความเชื่อและความตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องพุทธวิวรรณ์ มีทัศนคติเกี่ยวกับพุทธวิวรรณ์ ทั้งประเภทเห็นด้วย, ประเภทเห็นด้วย-แบบมีเงื่อนไข และ ประเภทไม่เห็นด้วย

ข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้ คือ พุทธศาสนิกชนควรมีความเข้าใจ ความเชื่อ และความตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องพุทธวิวรรณ์ให้ถูกต้อง และสร้างสรรค์ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมความเข้าใจในหลักศาสนาบำเพ็ญเพียร นอกจากนั้นยังเข้าใจพุทธวิวรรณ์ได้ถูกต้อง อาจเสริมสร้างการเรียนรู้ ความเข้าใจ ความสมานฉันท์ และสันติสุขระหว่างศาสนิกชน ซึ่งเป็นความสำคัญในสถานการณ์ปัจจุบัน

BUDDHAVIVARANA : A CASE STUDY ON ATTITUDES OF BUDDHIST SCHOLARS IN CONTEMPORARY THAI SOCIETY

PHRA BOONSONG HONGSAKORN 4437360 SHCR/M

M.A. (COMPARATIVE RELIGIONS)

THESIS ADVISORS : PARICHART SUWANBUBBHA, Ph.D., SARINTIP SATHEERASILAPIN, M.A., PHRAMAHA NARONGSAK THITIYANO, Ph.D., D.Litt., CHINDA CHANKAEW, Ph.D

ABSTRACT

The purpose of this thesis is first to study the concept of Revelation in Buddhism (Buddhavivarana) in terms of definition, meaning and characteristics as found in the Tipitaka; second, to study selected Buddhist scholars' attitudes to the concept of Revelation in Buddhism (Buddhavivarana) in contemporary Thai society. The study aims at finding Buddhist scholars' understanding of the concept of Revelation in Buddhism (Buddhavivarana), their beliefs, and how they perceive the importance of Buddhavivarana as a mean for liberation and lastly, to ascertain the joint relationship between understanding, belief and importance for liberation. The research procedure is based on two methods: documentary research and field research. On documentary research the Buddhist scriptures - Tipitaka, Commentaries, and other important Buddhist Texts are studied. For field research, seven Buddhist scholars were interviewed.

The findings of the documentary research are: Buddhavivarana (Buddhist Revelation) is defined as - to place upright what has been overturned, to reveal what has been hidden, to point out the way which is lost and to set out a lamp in the darkness so that those with eyes might see form. Buddhavivarana is one of the three miracles – the Miracle of Instruction. Buddhavivarana is concerned with the importance of conveying the Miracle of Instruction - which is a means of persuasion, leading and setting an example for others to follow, to convert, to support, to promote, to assist in pointing out the right direction for the practitioner to practice effectively and quickly toward Enlightenment/Awakening.

On fields research, the finding concludes that Buddhist scholars' attitudes to the concept of Revelation in Buddhism (Buddhavivarana) are found to have good understanding and belief; and do see the importance of Buddhavivarana. The attitudes towards Buddhavivarana are: full agreement, partial agreement and disagreement.

In conclusion, Buddhist followers ought to have a proper and correct understanding or belief of Buddhavivarana. They ought to realize the importance of Buddhavivarana and have a progressive attitude in promoting a proper understanding of both the core principles and practice of Buddhism. Having the right understanding of Buddhavivarana can promote the integration of knowledge, and understanding, reconciliation, and peacefulness among followers of different faiths, which is of paramount importance in the present situation.

KEY WORDS: BUDDHISM/ BUDDHAVIVARANA/BUDDHIST SCHOLARS

259 P. ISBN 974-04-6961-2